

Ewa Dudziak

Ćwierćwiecze Wadowickich Spotkań Teatralnych

Wadoviana : przegląd historyczno-kulturalny 3, 79-81

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ĆWIERĆWIECZE WADOWICKICH SPOTKAŃ TEATRALNYCH

Wadowickie Spotkania Teatralne zainicjowała Barbara Rossmannith-Świdzińska ówczesna instruktorka Powiatowego Domu Kultury w Wadowicach. Ta pasjonatka teatru zorganizowała 31 marca 1974 roku Przegląd Teatrów Amatorskich Powiatu Wadowickiego. Dzięki Barbarze Rossmannith-Świdzińskiej powstało w Wadowicach Towarzystwo Kultury Teatralnej zajmujące się organizacją kolejnych przeglądów teatrów amatorskich, noszących przez długi czas nazwę Święto Teatru.

W 1976 roku w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju Przegląd Teatrów Amatorskich objął swoim zasięgiem województwo bielskie. Nowym współorganizatorem imprezy stał się wówczas Wojewódzki Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej oraz Zarząd Wojewódzki Towarzystwa Kultury Teatralnej w Bielsku-Białej. Ten ostatni został z czasem fundatorem Nagrody Specjalnej im. Mieczysława Kotlarczyka przyznawanej za krzewienie kultury słowa. W 1978 r. do grona współorganizatorów dołączyło Towarzystwo Miłośników Ziemi Wadowickiej, a w 1979 r. Wydział Kultury i Sztuki Urzędu Wojewódzkiego w Bielsku-Białej.

Z biegiem czasu do zespołów reprezentujących ośrodki kultury dołączały zespoły z placówek oświatowych. W konsekwencji w 1989 r. pojawił się nowy współorganizator: Kuratorium Oświaty w Bielsku-Białej, który wraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Kultury oraz Wadowickim Domem Kultury do 1998 r. stanowił grupę organizatorów Wadowickich Spotkań Teatralnych. (Po reformie administracyjnej w 1999 r. współorganizatorem Spotkań został Wojewódzki Ośrodek Kultury w Krakowie.)

W ciągu minionego ćwierćwiecza impreza miała różne nazwy: Przegląd Teatrów Amatorskich, Święto Teatru, Wojewódzkie Święto Teatru, Wojewódzkie Spotkania Teatralne, Wadowickie Spotkania Teatralne. Były to jednak zawsze spotkania amatorskich zespołów teatralnych w celu konfrontacji i oceny dorobku artystycznego teatru amatorskiego oraz wymiany doświadczeń animatorów ruchu teatralnego. Od lat siedemdziesiątych tradycją Spotkań stały się dyskusje jurorów z instruktorami (opiekunami grup) przy „okrągłym stole”, będące okazją do wymiany uwag merytorycznych i warsztatowych na temat zaprezentowanych spektakli.

Początkowo w Święcie Teatru uczestniczyło 10 - 15 zespołów, czyli ok.120 - 150 wykonawców. Prezentacje odbywały się z podziałem na cztery kategorie: kabaret, małe formy teatralne, teatr dramatyczny i teatr dziecięcy. Od 1978 roku oprócz nagród pieniężnych i rzeczowych wprowadzono nagrodę specjalną - rzeźbę. Stała się ona w roku następnym nagrodą honorową noszącą nazwę *Drewnianej Maseczki*. Trzy lata z rzędu nagrodę tę przyznawało jury instruktorskie. W 1985 roku wprowadzono dodatkową nagrodę, również rzeźbę, nazwaną *Drewnianą Maską*. Nową nagrodę przyznawano początkowo instruktorom. Dopiero w 1989r. przyjęto zasadę, że Grand Prix *Drewnianą Maskę* otrzymywać będą teatry młodzieżowe,

a *Drewnianą Maseczkę* teatry dziecięce.

Prezentacje odbywały się w salach Wadowickiego Domu Kultury. W latach 1984-87, z powodu remontu sali widowiskowej Wadowickiego Domu Kultury, imprezę przeniesiono do Miejsko - Gminnego Ośrodka Kultury w Andrychowie. Niestety nie zachowały się żadne dokumenty z tego okresu Spotkań.

TEATRY

Stefan Jaracz, znawca i wielki miłośnik teatru, wypowiedział kiedyś znamienite i jakże dzisiaj aktualne słowa: *Teatr jest nieodzowny jak szkoła a nawet aprowizacja, komunikacja, import, eksport, wszystkie elementy życia gospodarczego*. Nic więc dziwnego, że Wadowickie Spotkania Teatralne przyciągały przez lata rzesze wykonawców, którzy na niewielkiej prowincjonalnej scenie próbowali bądź to odnaleźć siebie, bądź zrealizować choćby w namiastce swe marzenia o aktorstwie lub po prostu przeżyć przygodę. Do Wadowic przyjeżdżały teatry, których specyfika była związana ze środowiskiem w którym działały.

W spotkaniach uczestniczyły:

- teatry wiejskich, gminnych i miejskich ośrodków kultury, zakładowych domów kultury;

- teatry szkolne;

- teatry przyzakładowe;

- teatry Kół Gospodyń Wiejskich, teatry Klubów „Ruch”, Klubów Rolnika i Młodego Robotnika oraz Klubów Pracy Twórczej.

W ciągu ćwierćwiecza konfrontacji w Wadowickich Spotkaniach Teatralnych wzięły udział prawie wszystkie liczące się amatorskie zespoły teatralne województwa bielskiego. Przeglądając archiwum WST można wskazać zespoły, które wielokrotnie uczestniczyły w konfrontacjach. Koniecznie trzeba w tym miejscu wymienić: Teatr „Na Stronie” z Liceum Ogólnokształcącego w Oświęcimiu, Teatr Licealisty „Awangarda” z Liceum Ogólnokształcącego w Milówce czy Teatrzyk Lalkowy „Tyci-Tyci” z Woźnik. Wśród uczestników WST były zespoły, których aktorzy rośli wraz ze swoim teatrem, zdobywając początkowo laury w kategorii teatrów dziecięcych, a następnie młodzieżowych. Do nich należą: Teatr Animacji „Filiśtin” z Domu Kultury w Bielsku-Białej - Hałcnowie, Teatr „Na Wieszaku” z Młodzieżowego Domu Kultury nr 1 w Bielsku-Białej oraz Teatr „Ptak” z Domu Kultury w Bielsku-Białej - Mikuszowicach Śląskich.

Archiwum Wadowickiego Domu Kultury uzupełnione danymi szacunkowymi dowodzi, że w ciągu ćwierćwiecza ok. 4,5 tys. aktorów zaprezentowało ok. 340 spektakli. Kilkanaścioro spośród występujących na wadowickiej scenie amatorów związało swą drogę życiową na stałe z teatrem. Do ich grona należą m.in: Marta Bizoń – aktorka Teatru Ludowego w Nowej Hucie, laureatka Festiwalu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu; Dorota Chamczyk – teatrolog, dziennikarka Oddziału Telewizji Polskiej w Krakowie; Dorota Ficoń – aktorka Teatru St. I. Witkiewicza w Zakopanem; Ewa Kaim – aktorka Teatru Starego w Krakowie; Grzegorz Łukawski – aktor Teatru im. Słowackiego w Krakowie; Krzysztof Najbor – aktor Teatru St. I. Witkiewicza w Zakopanem; Anna Nowicka – aktorka teatru w Tarnowie; Grzegorz Sikora –

aktor Teatru Polskiego w Bielsku-Białej; Agnieszka Wróblewska – aktorka Teatru Śląskiego w Katowicach, dziennikarka TVN.

WYKONAWCY WST – zestawienie liczbowe za lata 1974-1998

Rok	Czas trwania	Ilość zespołów zgłosz./ występ.	Ilość spektakli prezentowanych	Ilość wykonawców
1974	6 – 7 IV			
1975	4 – 6 IV			
1976	26 – 28 III			
1977	15 – 17 IV			
1978	7 – 9 IV	15/12		123
1979	18 – 20 V	21/15		213
1980	19 – 20 IV	19/16	17	197
1981	10 – 12 IV	21	23	249
1982	5 – 6 VI	11	10	
1983	16 – 17 IV	13	14*	
1984	brak			
1985		informacji		
1986			WST	
1987				Andrychów
1988	21 - 24 IV		11	
1989	13 – 15 IV			
1990	6 – 7 IV	20		
1991	26 – 27 IV			270
1992	10 – 11 IV			341**
1993	16 – 17 IV	21		326**
1994	29 – 30 IV	20		278**
1995	28 – 29 IV	23		332**
1996	25 – 27 IV	30		540
1997	17 – 19 IV	25		450
1998	23 – 25 IV	25		443**

* Przedstawienia płatne – karnet na wszystkie imprezy w cenie 30 zł.

** Średnia danych z dwóch źródeł – dzienników WDK i protokołów WST.

Powyższe informacje sporządzono na podstawie protokołów Spotkań i zapisów dotyczących imprezy zamieszczonych w dziennikach WDK. W tabeli wypełniono tylko te rubryki do których dane znaleziono w dokumentach źródłowych. W pozostałych przypadkach pozostawiono puste miejsca.

Powyższy tekst jest fragmentem pracy magisterskiej napisanej przez autorkę.